

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ตามบริบทประชาคมอาเซียน

ปณชัย บุตรจันทร์* ภารดี อนันต์นาวี และ เจริญวิทย์ สมพงษ์ธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

CAUSAL FACTORS AFFECTING THE SUCCESS OF THE ADMINISTRATION OF PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS ACCORDING TO THE CONTEXT OF THE ASEAN COMMUNITY

Panachai Butchan*, Paradee Anannawee and Charuenvich Sompongtum

Faculty of Education, Burapha University, Thailand

E-mail: panachai001@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 19 มิถุนายน 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 27 มีนาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 9 มีนาคม 2565

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษา ระดับความสำเร็จของการบริหารสถาบัน ปัจจัยสมรรถนะและปัจจัย กระบวนการดำเนินงาน สร้างโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ตรวจสอบความเหมาะสมการปฏิบัติของ สมรรถนะและกระบวนการดำเนินงานส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตาม บริบทประชาคมอาเซียน กลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ภาคเหนือ, ได้ ตะวันออกเฉียงเหนือ, ตะวันออก, ภาคกลาง ปัจจุบัน มี 670 คน ใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือเป็น แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.868

ผลการวิจัยพบว่า

ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคม อาเซียน มีปัจจัยสมรรถนะของสถาบันอุดมศึกษา กระบวนการดำเนินงาน และความสำเร็จของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ค่าเฉลี่ยระดับมาก มีตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กัน สูงสุด ปัจจัยสมรรถนะกับปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ส่วนตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์ต่ำสุดปัจจัยการ ดำเนินงานกับความสำเร็จ แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษา เอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน พบว่า ตัวแปรแฝงของแบบจำลองตามสมมติฐานเป็นจริงสอดคล้องกับ แบบจำลองการวัด มีค่าดัชนีวัดความกลมกลืนได้มาตรฐานสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์ $\chi^2 = 323.22$, $df = 101$, $\chi^2/df = 3.200$, $P = 0.000$, $GFI = 0.95$, $AGFI = 0.92$, $RMR = .0036$, $REMSEA = 0.057$, $NNFI = 0.98$, $CFI = 0.99$, $SRMR = 0.028$ $P < .05$, และผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีโมเดลมี

ความเหมาะสมสามารถปฏิบัติได้ (GFI)=0.95 และ Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.92 และผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแบบจำลองมีความเหมาะสมและใช้งานได้จริง

คำสำคัญ : ปัจจัยเชิงสาเหตุ ความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน บริบทประชาคมอาเซียน

Abstract

Research objectives To study/the level of success of institutional management / performance factors and operational process factors / construct a linear structural relationship model / check the suitability Performance and performance processes Affecting the success of the administration of private higher education institutions According to the context of the Asian community Sample group of private higher education institutes Region / North / South / North-East / East / Central Region There are 670 people using stratified random sampling. Tools that use the scale estimation questionnaire have the whole confidence value equal to 0.868. Data analysis is done using the software package.

The research found that

Causal factors affecting the success of the administration of private higher education institutions According to the context of the ASEAN community, there are competencies of higher education success of the administration of private institutions Operation process And the higher education institutions High level average there are pairs of variables that have the highest relationship. Performance factors and operational process factors the double variable has the lowest relationship. Operation with success Causal factor models that affect the success of the administration of private higher education institutions According to the context of the ASEAN community, the latent variables of the model based on assumptions are true in accordance with the measurement model. With the standard of harmonization index consistent with empirical data Has the chi-square value (χ^2) = 323.22, df = 101, χ^2/df = 3.200, P = 0.000, GFI = 0.95, AGFI = 0.92, RMR = .0036 REMSEA = 0.057, NNFI = 0.98 CFI = 0.99, SRMR = 0.028 $P < .05$ DE = direct influence, IE = indirect influence, TE = total influence, Goodness of Fit Index (GFI) = 0.95 and Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI) = 0.92 and experts have opinions that the model is appropriate, practical

Keywords : causal factors, success of administration of private higher education institutions, ASEAN community context

บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์เป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่ทำให้เกิดการพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน ซึ่งจะต้องประกอบไปด้วยคนที่มีคุณภาพที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม พร้อมวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต และเอื้อต่อการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึง การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมเน้นการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝน การอบรม สืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ การจัดการกับสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, 2)

กลุ่มประชาคมอาเซียน (Association of Southeast Asian Nations Community : ASEAN COMMUNITY) มีสมาชิก 10 ประเทศ ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมตัวกันเป็นประชาคมบนรากฐานกฎเกณฑ์ ประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีการเชื่อมโยง ทางกายภาพ กฎระเบียบ ประชาชน มุ่งเน้นการสันติภาพและความมั่นคง การร่วมมือกันทางการเมือง เศรษฐกิจ และการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมของประเทศ มี 3 เสาหลักอาเซียนที่ยึดปฏิบัติร่วมกัน เพื่อความเป็นหนึ่งเดียวมีความแข็งแกร่งและเข้มแข็ง สามารถแข่งขันในทุกๆ ด้านกับภูมิภาคอื่นๆ คือ 1) เสาหลักด้านการเมืองและความมั่นคงของภูมิภาคอาเซียน (ASEAN POLITICAL SECURITY COMMUNITY หรือ APSC) 2) เสาหลักทางด้านเศรษฐกิจ (ASEAN ECONOMIC COMMUNITY หรือ AEC) และ 3) เสาหลักทางสังคมและวัฒนธรรมของประชาคมอาเซียน (ASEAN SOCIO CULTURAL COMMUNITY หรือ ASCC) การศึกษาจัดให้อยู่ในเสาหลักประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN SOCIO CULTURAL COMMUNITY หรือ ASCC) (กรรมาอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2555)

การจัดการเรียนการสอนด้านทักษะภาษาอังกฤษของประเทศไทย ทุกระดับการศึกษา ในการพัฒนาผู้เรียนและผู้ศึกษา ให้มีพื้นความรู้ สามารถนำไปใช้ทักษะทางภาษาได้ ในระดับสากล ระดับอาชีวศึกษา และระดับอุดมศึกษา มีความเข้มข้นน้อย ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน สถาบันอุดมศึกษาไทยผลิตบัณฑิตไม่ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต และขาดความรู้เรื่องการค้าบริการ การเรียนการสอน เน้นการเรียนมากกว่าการวิจัยและพัฒนาโอกาส ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาของไทย จึงมีการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียนใน ปี พ.ศ. 2558 มี 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล 2) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และ 3) การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษา ไทยในประชาคมอาเซียน (สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2556)

จากประเด็นปัญหาทางการศึกษาและการบริหารสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยนั้น โดยผู้วิจัยได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่และงานวิจัยเกี่ยวข้อง (สุรินทร์ พิศสุวรรณ, 2553) ได้ 4 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถาบันศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน (ภารดี อนันต์นาวิ, 2559) ได้แก่

1) ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของสถาบันศึกษา 2) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล 3) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และ 4) การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน สำหรับปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษา (ภารดี อนันต์นาวิ, 2559) ได้แก่ โครงสร้าง บุคคล งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ การเปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวม พัฒนาอาจารย์ให้เป็นมืออาชีพและพัฒนามืออาชีพให้เป็นอาจารย์ การยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด และการปฏิรูปการบริหารการเงิน อุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และกระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินการ การตรวจสอบ และการปรับปรุง ผลการตรวจสอบสามารถปฏิบัติได้ (ภารดี อนันต์นาวิ, 2559) ซึ่งผลจากการดำเนินการวิจัยนำไปเป็นแนวทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษาของไทยได้ในระดับหนึ่ง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น สมรรถนะและโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ กระบวนการดำเนินงาน ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน
3. เพื่อสร้างโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน
4. เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติของสมรรถนะและกระบวนการของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ส่งผลความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาเอกชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

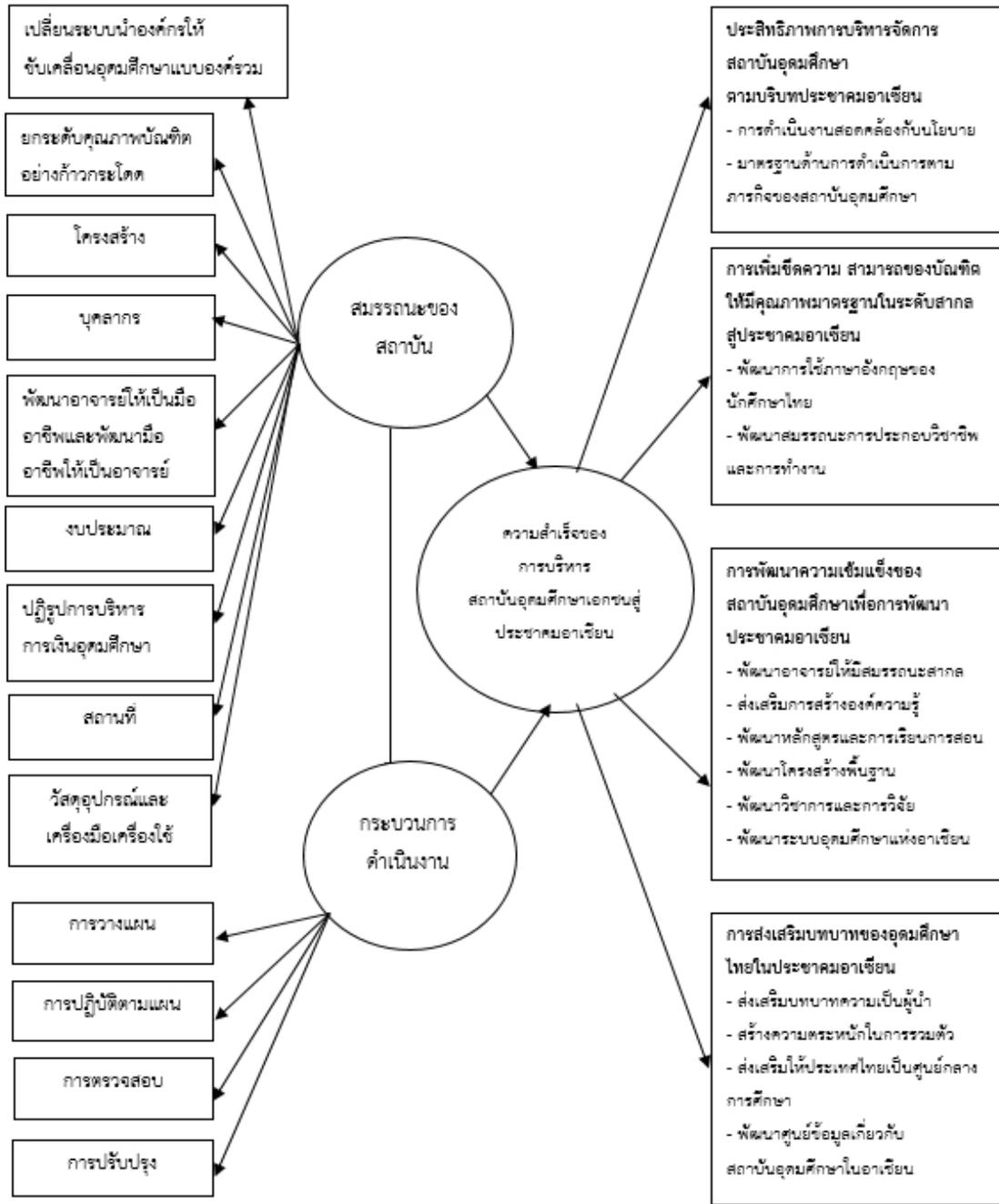
กรอบแนวคิดในการวิจัย ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ครั้งนี้ พัฒนาขึ้นจากการคัดเลือกตัวแปร และกำหนด ตัวแปรในรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ตามแนวคิดของ Lunenburg and Ornstein. (2000) องค์การสามารถบรรลุเป้าหมายโดย ใช้ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Outputs) เป็นตัวบ่งชี้ต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรสู่ความสำเร็จ จากการศึกษาแนวคิด และงานวิจัย ดังนี้

1. **ปัจจัยสมรรถนะของสถาบัน** ได้จากการศึกษา ทฤษฎีระบบพื้นฐาน (Basic Systems Theory) ตามแนวคิดของ Lunenburg and Ornstein. (2000) ซึ่งองค์การสามารถบรรลุเป้าหมายโดย การใช้ปัจจัยนำเข้า คือ สมรรถนะของสถาบัน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรสู่ความสำเร็จ ตามแนวคิดของ วรเดช จันทรร (2551, หน้า 45-54) กล่าวถึง ความสำเร็จในการปฏิบัติงานขององค์กรสู่ความสำเร็จได้นั้น จะต้องประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ส่วนอีกทางด้านของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา: สกอ. (Office of the

Higher Education Commission: OHEC) (2560) ได้กำหนดนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน ตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (2555-2556) (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2556, หน้า 29) มี 4 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาอุดมศึกษาไทยมุ่งสู่วิสัยทัศน์ มีอักษรย่อ “LEGS” STRATEGY ประกอบด้วย การเปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวม (L = Leader of Change Management for Quality Education) พัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้มืออาชีพ และพัฒนามืออาชีพให้เป็นอาจารย์ (E = Education Professional) ยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด (G = Graduated with Quality and Social Responsibility) และปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษาเพื่อขับเคลื่อนสถาบันอุดมศึกษาสู่ความเป็นเลิศ (S = Satang Utilization) สรุปได้ว่า ปัจจัยสมรรถนะของสถาบัน ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ โครงสร้าง บุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ การเปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวม พัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้มืออาชีพและพัฒนามืออาชีพ (ผู้ประกอบการ) ให้เป็นอาจารย์ การยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด และการปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษา

2. ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน (Process) ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิดการบริหารจัดการเชิงระบบของ วรจรรคุณภาพ ของ Deming ของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (2558) ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และ การปรับปรุง (Act) ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน

3. ปัจจัยผลผลิต (Outputs) ได้ใช้การวัดความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน มีด้านที่เกี่ยวข้อง 4 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของสถาบันอุดมศึกษา ประกอบด้วยด้านย่อย 2 ด้าน คือ การดำเนินงานสอดคล้องกับนโยบาย และมาตรฐานด้านการดำเนินการตามภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา 2. ด้านการเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล สู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยด้านย่อย 2 ด้าน คือ พัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทย และพัฒนาสมรรถนะการประกอบวิชาชีพและการทำงานสากล 3. ด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยด้านย่อย 6 ด้าน คือ การพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถนะสากล การส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาวิชาการและการวิจัย และการพัฒนาระบบอุดมศึกษาแห่งอาเซียน และ 4. ด้านการส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยด้านย่อย 4 ด้าน คือ การส่งเสริมบทบาทความเป็นผู้นำ การสร้างความตระหนักในการรวมตัว การส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษา และการพัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2554) จากการศึกษาแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยได้กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้ศึกษา ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามบริบทประชาคมอาเซียน มีสัญลักษณ์ต่างๆ ตามภาพที่ 1 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, 5, 19 ; Hair et al, 1995, 673 ; Joreskog & Sorbom. 1993, pp. 136-137, ภารตี อนันต์นาวิ, 2545, 14)

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย มี 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันอุดมศึกษา เอกชนในปัจจุบัน นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นแนวทางสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จุดประสงค์ ข้อที่ 1 คือ เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน มีปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ คือ ปัจจัยสมรรถนะของสถาบัน และปัจจัยกระบวนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน จำนวน 10 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (purposive sampling) จากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย ที่เปิดดำเนินการอยู่ มีจำนวน 71 สถาบัน (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี , 2560, เข้าถึงได้: <https://th.wikipedia.org/wiki/สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย>) และเลือกสถาบัน 10 สถาบัน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) เป็นเครื่องมือในการทำวิจัย ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้อง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียน 2) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิต ให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล สู่ประชาคมอาเซียน 3) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และ 4) การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน

ปัจจัยที่เป็นสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยสมรรถนะของสถาบัน ประกอบด้วย 9 ด้าน ได้แก่ 1.1 เปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวม 1.2 ยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด 1.3 โครงสร้าง 1.4 บุคลากร 1.5 พัฒนาอาจารย์ให้เขามีอาชีพและพัฒนาอาชีพให้เป็นอาจารย์ 1.6 งบประมาณ 1.7 ปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษา 1.8 สถานที่ และ 1.9 วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้

2. ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 2.1 การวางแผน 2.2 การปฏิบัติตามแผน 2.3 การตรวจสอบ และ 2.4 การปรับปรุง

โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และผู้ช่วยผู้วิจัยโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 10 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จากการสัมภาษณ์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการอุปนัย (Inductive Analysis)

สรุปผลเป็นประเด็นความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน และปัจจัยที่เป็นสาเหตุต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน เพื่อนำไปเป็นกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยในการทำงานวิจัยเชิงปริมาณลำดับต่อไป

ขั้นที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษาปัญหาการวิจัย และผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในงานวิจัยเชิงคุณภาพมาสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและการสร้างแบบจำลองโมเดลสมมติฐาน

การศึกษาปัญหาการวิจัย การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยและการสร้างแบบจำลองโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น ที่เป็นสมมติฐานของการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียน และข้อมูลจากงานวิจัยเชิงคุณภาพการวิเคราะห์และสังเคราะห์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบันของสถาบันอุดมศึกษาที่ประสบความสำเร็จทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียน จำนวน 10 คน ที่เกี่ยวกับความสำเร็จของสถาบันอุดมศึกษา สู่ประชาคมอาเซียน คือ 1) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียน 2) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิต ให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล สู่ประชาคมอาเซียน 3) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน และ 4) การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน และปัจจัยที่เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน คือ สมรรถนะของสถาบัน และกระบวนการดำเนินงาน

2. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ จากการสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ปฏิบัติงานในปัจจุบัน ของสถาบันอุดมศึกษาที่ประสบความสำเร็จทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียนเพื่อให้ได้ข้อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. สร้างโมเดลสมมติฐานเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุ ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน

จากกรอบแนวคิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จากทฤษฎี แนวความคิด การสัมภาษณ์กลุ่มอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ประสบความสำเร็จทางการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียนของงานวิจัยเชิงคุณภาพ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นำมาจัดลำดับเชิงสาเหตุ และผลระหว่างตัวแปรต่างๆ ตามวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องได้โมเดลสมมติฐานเชิงเส้นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ที่ส่งผลทางบวกทั้งทางตรงและทางอ้อม ไปยังผลการทดสอบความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน

ขั้นที่ 3 การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือวิจัยของงานวิจัยเชิงปริมาณ การหาคุณภาพของเครื่องมือ และการเก็บรวบรวมข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การหาคุณภาพเครื่องมือและการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยเพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** ได้แก่ อาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 72 แห่ง ในประเทศไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

2. **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ อาจารย์ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดคณะกรรมการการอุดมศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 670 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจาก 20 เท่า ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้

2.1 **กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง** เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ที่วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติขั้นสูง และมีรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร จึงพิจารณาขนาดของกลุ่มตัวอย่างควบคู่ไปกับ จำนวนพารามิเตอร์อิสระที่ต้องการประมาณค่า ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ต้องการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมลิสเรล ผู้วิจัยจึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 20 เท่าของตัวแปรที่ศึกษา (Hair et al., 2006, pp. 112-113) จุดประสงค์ในการเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเพิ่มจำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการศึกษานี้ มีตัวแปรที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา มีจำนวน 17 ตัวแปร ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 340 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยไป เพื่อให้ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย และได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงได้เพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เป็นจำนวน 670 คน เพื่อความเหมาะสมในการดำเนินของผู้วิจัย

2.2 **กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน** ในภูมิภาค 5 ภูมิภาค มีจำนวน 72 แห่งประกอบด้วย ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง ซึ่งเป็นที่ตั้งของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเป็นโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเกณฑ์ในการแบ่งชั้น (Stratified random sampling)

2.3 **การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากรายชื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน** ในแต่ละภูมิภาค 5 ภูมิภาคตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาค จนได้ จำนวนอาจารย์ 670 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากสถาบันอุดมศึกษา 72 แห่ง และการสุ่มสถาบันอุดมศึกษาโดยใช้ ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน สำหรับตารางของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อย่งใน ธีรฤทธิเอกะกุล, 2543) ตารางนี้ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากร และกำหนดให้สัดส่วนของประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% สามารถคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างกับประชากรที่มีขนาดเล็กได้ตั้งแต่ 10 ขึ้น ซึ่ง ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสถาบัน จำนวน 66 แห่ง ซึ่งมีรายละเอียดตามเพื่อความเหมาะสมในการวิจัย ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างเป็น 67 แห่ง

ซึ่งประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในภูมิภาค 5 ภูมิภาค มีจำนวน 72 แห่ง แต่เพื่อความเหมาะสมและสะดวกในการเก็บข้อมูลจึงกำหนดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ไว้ที่จำนวน 67 แห่ง และกำหนดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือมีจำนวน 10 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ภาคใต้ 7 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวน 10 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ภาคตะวันออกมีจำนวน 3 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน และภาคกลางมีจำนวน 37 แห่ง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 370 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น จำนวน 670 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย และข้อมูลจากงานวิจัยเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถาบันอุดมศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียน ทั้ง 3 ปัจจัย ได้แก่ ความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียน สมรรถนะของสถาบัน และกระบวนการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียนให้ครอบคลุมองค์ประกอบย่อยของแต่ละปัจจัย เพื่อนำมาเป็นกรอบ ในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย

2. ตรวจสอบและขอคำชี้แนะจากกรรมการควบคุมคุชชีนิพันธ์ เพื่อสร้างเครื่องมือ จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชนในภูมิภาค เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 5 ข้อคำถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคม มี 4 ด้าน มีคำถามทั้งหมด จำนวน 88 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียน จำนวน 47 ข้อ 2) ด้านการเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากลสู่ประชาคมอาเซียน จำนวน 31 ข้อ 3) ด้านการพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียน จำนวน 6 ข้อ และ 4) ด้านการส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน จำนวน 4 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน มี 2 ปัจจัย มีจำนวน 59 ข้อ ประกอบด้วย

1. ปัจจัยสมรรถนะของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน มีจำนวน 44 ข้อ มี 9 ด้าน ได้แก่ 1.1) เปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวม มีจำนวน 9 ข้อ 1.2) ยกกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด มีจำนวน 4 ข้อ 1.3) โครงสร้าง มีจำนวน 2 ข้อ 1.4) บุคลากร มีจำนวน 8 ข้อ 1.5) พัฒนาอาจารย์ให้เป็นมืออาชีพและพัฒนามืออาชีพให้เป็นอาจารย์ มีจำนวน 4 ข้อ 1.6) งบประมาณ มีจำนวน 5 ข้อ

1.7) ปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษา มีจำนวน 5 ข้อ 1.8) สถานที่ มีจำนวน 4 ข้อ และ 1.9) วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ มีจำนวน 3 ข้อ และ

2. กระบวนการดำเนินงาน มีจำนวน 15 ข้อ มี 4 ด้าน ได้แก่ 2.1) การวางแผนมีจำนวน 5 ข้อ 2.2) การปฏิบัติตามแผน มีจำนวน 3 ข้อ 2.3) การตรวจสอบ มีจำนวน 4 ข้อ และ 2.4) การปรับปรุง มีจำนวน 3 ข้อ ซึ่งแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอน คือ ขอนหนังสือจากฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ จากอธิการบดีสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ใน 5 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง) จำนวนสถาบันอุดมศึกษา 67 แห่ง เพื่อเก็บข้อมูลโดยตรงจากผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัย โดยนำแบบสอบถามไปสัมภาษณ์เอง และบางส่วนได้ฝากอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษานำไปให้อาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษากรอกข้อมูลให้

จากนั้นผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยได้ไปเก็บแบบสอบถามกลับเอง โดยตรงตามสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทั้ง 5 ภูมิภาค (ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก และภาคกลาง) ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามกำหนด ดังนั้น จึงได้ข้อมูลของแบบสอบถามครบตามกำหนด จำนวน 670 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

ขั้นที่ 4 การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบโมเดล เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย ผู้วิจัยนำแบบสอบถามกลับมาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง และนำไปวิเคราะห์ทางสถิติโปรแกรมสำเร็จรูปลิสเรล โดยดำเนินการตามขั้นตอน คือ

1. การวิเคราะห์หาค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปร ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ของตัวแปรสังเกตได้ เพื่อทราบลักษณะการแจกแจงของตัวแปร 1.1 การแปลความหมายของคะแนน เมื่อตรวจและกำหนดน้ำหนักคะแนนของแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยหาค่าเฉลี่ย นำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ของคะแนน แบบสอบถามสภาพและปัญหาการบริการสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทอาเซียน และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของการบริหารจัดการที่ดี แต่ละหลักการตามช่วงคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 102) โดยกำหนดตามตัวแปรแฝง มี 3 ตัวแปร ในแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ตามตารางที่ 2

2. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3. วิเคราะห์ความตรงเชิงโครงสร้าง โดยวิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน เพื่อยืนยันองค์ประกอบตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ แล้วจึงทำการวิเคราะห์แบบจำลองความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคม ซึ่งการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้น กระทำโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปลิสเรล

ตารางที่ 1 เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนจากแบบสอบถาม

แบบสอบถาม		
ค่าเฉลี่ย	ตอนที่ 2 ความคิดเห็น ความสำเร็จของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	ตอนที่ 3 ความคิดเห็น ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จ ของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
4.51 – 5.00	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากที่สุด	ความคิดเห็นในปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหาร
3.51 – 4.50	มีมีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก	สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากที่สุด ความคิดเห็นในปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ
2.51 – 3.50	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนปานกลาง	ความสำเร็จของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมาก
1.51 – 2.50	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อย	ความคิดเห็นในปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหาร
1.00 – 1.50	มีความคิดเห็นต่อความสำเร็จ ในการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อยที่สุด	สถาบันอุดมศึกษาเอกชนปานกลาง ความคิดเห็นในปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อย ความคิดเห็นในปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อ ความสำเร็จของการบริหาร สถาบันอุดมศึกษาเอกชนน้อยที่สุด

4. ตรวจสอบแบบจำลองโมเดลสมมติฐาน เป็นการประเมินความถูกต้องของแบบจำลองโมเดล โดยประเมิน 2 ส่วน คือ 1) ประเมินความกลมกลืนของแบบจำลองโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในภาพรวม 2) ประเมินความกลมกลืนของผลลัพธ์ในส่วนประกอบที่สำคัญในแบบจำลองโมเดล (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53-55) โดยการประเมินทั้งสองส่วนนี้จะนำไปสู่การพัฒนาแบบจำลองโมเดล ด้วยเกณฑ์ที่ใช้ในการตรวจสอบแบบจำลองโมเดลในงานวิจัย คือ **4.1 ค่าไค-สแควร์** (Chi-square statistics: χ^2) เป็นค่าที่ตัดสินความเหมาะสมของโมเดลสมมติฐาน โดยทดสอบสมมติฐานเป็นกลาง ในการทดสอบต้องได้ค่าไค-สแควร์ มีนัยสำคัญทางสถิติ ถ้าผลการทดสอบมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลของข้อมูลเชิงประจักษ์ไม่สอดคล้องกลมกลืน 4.1.1 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square statistics: χ^2) ไม่มีนัยสำคัญ ($P < .05$) ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า 0.90 ค่าดัชนีวัดความ

กลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่ามากกว่า 0.95 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน โดยประมาณ (RMSEA) มีค่าต่ำกว่า 0.06 แสดงว่า โมเดลองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ การใช้ (Chi-square statistics: χ^2) มีจุดอ่อน คือ ไม่อิสระจากขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่มาก ผลที่ทดสอบออกมาจะมีนัยสำคัญได้ง่าย และถ้ากลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กไปจะมีค่าสูง หรือได้ค่าที่มีความเชื่อมั่นน้อย (Bryne, 1994) นอกจากนี้จะทำให้การสรุปได้ไม่ถูกต้อง ดังนั้น จึงแก้ไขโดยพิจารณาค่า χ^2 / df 4.1.2 ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-square statistics: χ^2) มีนัยสำคัญ ($P < .05$) แต่ไค-สแควร์สัมพันธ์ (Relative chi-square statistics: χ^2 / df) มีค่าน้อยกว่า 2.00 หรือ ควรมีค่าน้อยกว่า 5.00 (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2552, หน้า 22) ดัชนีวัดความกลมกลืน (GFI) และดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้ไขแล้ว (AGFI) มีค่ามากกว่า 0.90 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) มีค่ามากกว่า 0.95 ค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของเศษในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standard RMR) มีค่าต่ำกว่า 0.08 และค่ารากเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อน โดยประมาณ (RMSEA) มีค่าต่ำกว่า 0.06 แสดงว่า โมเดลองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

4.2 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องเชิงสมบูรณ์ (Absolute fit index) GFI (Goodness of fit index) ค่าที่ดัชนีวัดความกลมกลืน เป็นดัชนีที่ใช้ในการเปรียบเทียบระดับกลมกลืนของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงถึงปริมาณความแปรปรวน และความแปรปรวนที่อธิบายได้ด้วยโมเดล AGFI (Adjusted goodness of fit index) ค่าที่ดัชนีวัดความกลมกลืนปรับแก้ แสดงถึง ปริมาณความแปรปรวน และความแปรปรวนรวมที่อธิบายได้ด้วยโมเดล โดยปรับองค์ความเป็นอิสระ เมื่อนำดัชนี GFI มาปรับแก้ โดยคำนึงถึงขนาดขององศาอิสระ ซึ่งรวมทั้งจำนวนตัวแปรและขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จะได้ดัชนี AGFI ซึ่งมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับค่าดัชนี GFI โดยทั่วไป ค่า GFI และ AGFI จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0 และ 1 ค่าที่เข้าใกล้ 1 เรียกว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 53-60)

4.3 ค่าดัชนีรากมาตรฐานของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือ (Standardized root mean square residual: SRMR) เป็นค่าเฉลี่ยที่เหลือจากการเปรียบเทียบค่าความแปรปรวน และความแปรปรวนรวมที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างกับค่าที่ประมาณกับค่าพารามิเตอร์ ควรมีค่า ต่ำกว่า 0.08 จึงสรุปได้ว่าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (เสรี ชัดแจ้ง และสุชาดา กรเพชรปาณี, 2548, หน้า 1-40) RMR (Root mean square residual) เป็นค่าเฉลี่ยของความคลาดเคลื่อนค่าที่มีน้อยค่าเข้าใกล้ศูนย์ แสดงถึงโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แต่ค่า RMR ขึ้นอยู่กับหน่วยความวัดของตัวแปร เมื่อตัวแปรมีสเกลการวัดที่ต่างกันมาก ตัวแปรบางตัวที่มีสเกลการวัดกว้าง จะทำให้ค่าเฉลี่ยของ Residual บิดเบือนไป ทำให้ค่าที่ได้ผิดไปด้วย ดังนั้น จึงอาจไปพิจารณาร่วมกับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ การประมาณค่า (Estimated standard residual)

4.4 ค่ารากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนกำลังสองของการประมาณค่า (Root mean square error of approximation: RMSEA) โมเดลที่มีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ควรมีค่าเข้าใกล้ศูนย์ ถ้ามีค่าน้อยกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดีมาก ถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.05-0.08 แสดงว่า โมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับปานกลาง ถ้ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.08-0.10 แสดงว่าโมเดลสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์เล็กน้อย และค่าที่มากกว่า 0.10 แสดงว่า โมเดลยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2552,

หน้า 23) **4.5 ค่าขนาดตัวอย่างวิกฤต (Critical N: CN)** เป็นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถยอมรับผลการทดสอบความกลมกลืนได้ และ CN ที่จะเป็นตัวแทนที่พอ สำหรับข้อมูลควรมีค่า CN มากกว่า 200 (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2552, หน้า 24) **4.6 ค่า ECVI (Expected cross-validation index)** เป็นการทดสอบภาพรวมของความคลาดเคลื่อน ถ้าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ECVI ต้องน้อยกว่า ECVI for saturated model และค่า ECVI for independent model (สุภมาศ อังศุโชติ และคณะ, 2552, หน้า 57-58) **4.7 ค่า Model AIC (Akaike's information criterion)** เป็นการทดสอบภาพรวมของความคลาดเคลื่อน เช่นเดียวกับ ECVI ถ้าโมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่า Model AIC ต้องน้อยกว่าค่า Saturated model และค่า Independent AIC นอกจากนี้ Model CAIC (Consistent version of AIC) ซึ่งเป็นค่า AIC ที่ปรับแก้ด้วยขนาดของกลุ่มตัวอย่าง การแปลความหมายเหมือนค่า Model AIC (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542, หน้า 57-58)

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบความเป็นไปได้ของโมเดลในการนำไปใช้ในการปฏิบัติ

เป็นการตรวจสอบความเป็นไปได้ของโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ในการนำไปใช้ในการปฏิบัติ ด้วยวิธีการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะ (Focus group discussion) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน ได้พิจารณาแต่ละประเด็น พร้อมทั้งให้ข้อคิดและข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนการดำเนินการ

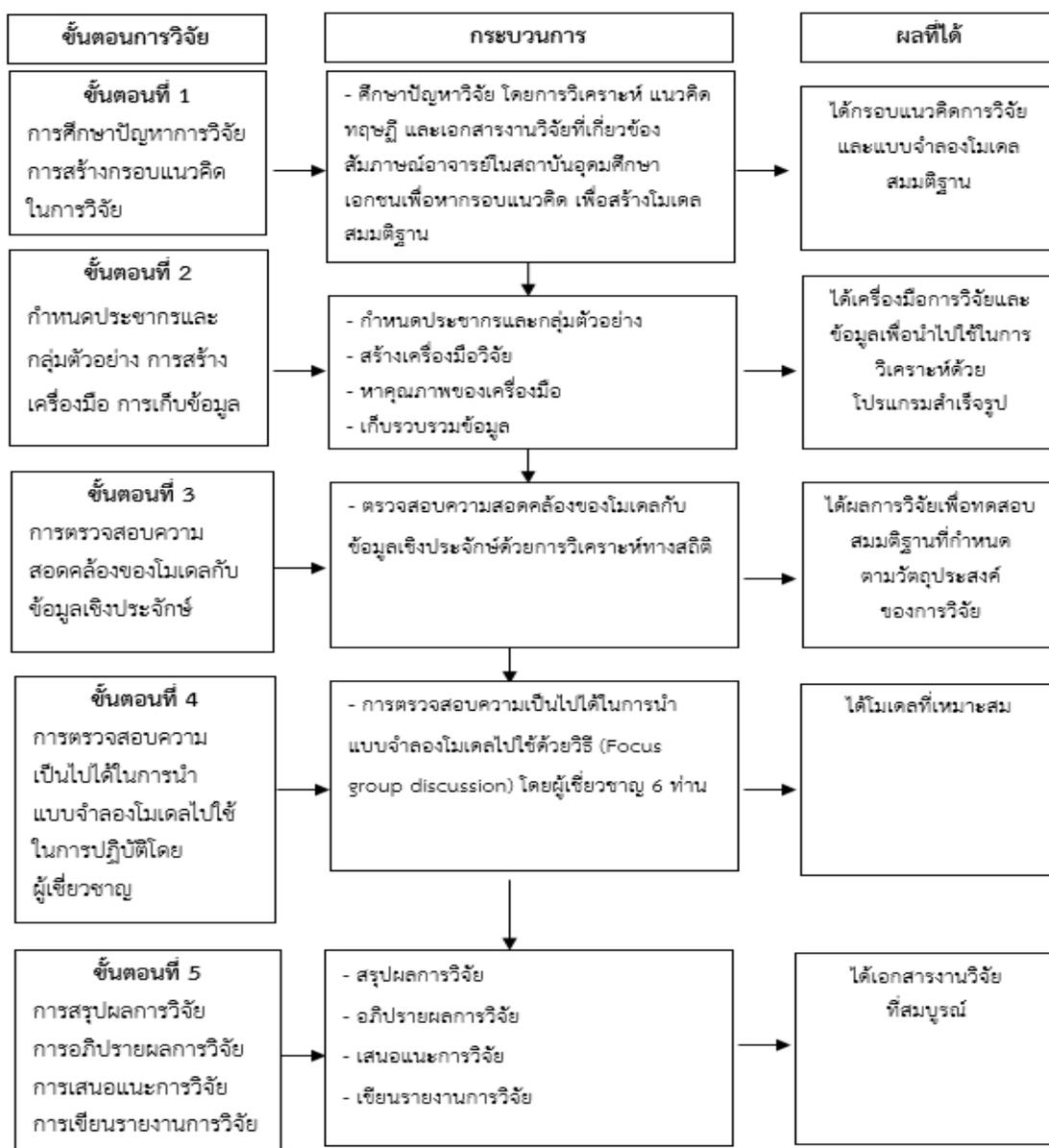
1. ขออนุญาตจากฝ่ายบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์เชิญผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 ท่าน
2. ส่งแบบสนทนาให้อาจารย์ผู้ควบคุมดูแลนิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำมาปรับปรุงแก้ไข
3. นัดหมายวันเวลาในการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง (Focus group discussion)
4. ส่งประเด็นที่จะ Focus group discussion ให้ผู้เชี่ยวชาญ ก่อนวันนัดหมาย 7 วัน
5. จัดอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง (Focus group discussion) ในการจัดอภิปรายกลุ่มสนทนามีการ ผู้ช่วยวิจัย 2 คน ช่วยจัดบันทึกการสนทากลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง (Focus group discussion)

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการอภิปรายกลุ่มสนทนาแบบเจาะจง (Focus group discussion) ใช้การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปผลจากประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญอภิปรายนำเสนอเป็นความเรียงตามกรอบเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย

ขั้นที่ 6 การสรุป การอภิปรายผล การเสนอแนะการเขียนรายงานการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ครั้งนี้มาถึงขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยเขียนสรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถสรุปเป็นขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ได้ รายละเอียดตามภาพที่ 2 ดังนี้

ภาพที่ 2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยเชิงสาเหตุ มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษาปัจจัยกระบวนการดำเนินงานและปัจจัยความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ผลจากการศึกษา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวม อยู่ในเกณฑ์ระดับมาก

ในโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ อยู่ในช่วง 4.13 ถึง 4.22 ซึ่งอยู่ในช่วงระดับมาก โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ตัวแปรด้านการยกระดับคุณภาพบัณฑิต ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมา คือ ตัวแปรด้านวัสดุ

อุปกรณ์ ($\bar{X} = 4.21$) ส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ตัวแปรด้านสถานที่และการพัฒนาสมรรถนะ ($\bar{X} = 4.13$)

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ เมื่อพิจารณาถึงองค์ประกอบที่ละตัวแฝง พบว่า ปัจจัยสมรรถนะของสถาบัน องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการยกระดับคุณภาพบัณฑิต ($\bar{X} = 4.22$) ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการตรวจสอบ ($\bar{X} = 4.20$) และปัจจัยความสำเร็จของการบริหาร องค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านประสิทธิภาพการบริหาร ($\bar{X} = 4.19$)

ผลการวิเคราะห์ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า มีค่าใกล้เคียงกันอยู่ในช่วง 0.233 – 0.439 และอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม คือ มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า ความแตกต่างของคะแนน ที่ประเมินมานั้น มีความแตกต่างกันไม่มาก จึงจัดได้ว่าเป็นข้อมูลมีการกระจายแบบปกติ โดยตัวแปรที่มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด คือ การตรวจสอบ (SD = 0.439) แสดงว่าคะแนนที่ประเมินมา มีการกระจายน้อย เพราะกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลที่ไมแตกต่างกันส่วนตัวแปรที่มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำสุด คือ การปรับปรุง (SD = 0.233) แสดงว่าคะแนนที่ประเมินมีการกระจายน้อย เพราะกลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลที่ไมแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาการแจกแจงความเบ้ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คือ มีค่าน้อยกว่า 2 (West et al., 1995) โดยจากวิเคราะห์จากค่าความเบ้ พบว่า ตัวแปรที่มีความเบ้อยู่ในช่วง -0.366 – 1.334 ตัวแปรส่วนใหญ่มีค่าเข้าใกล้ 0 ตัวแปรมีค่าติดลบ และตัวแปรบางตัวมีค่าเกิน 1 แต่ไม่ถึง 2 ซึ่งแสดงว่า มีการแจกแจงแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตอบในระดับที่สูงกว่าค่าเฉลี่ย สำหรับค่าความเบ้ที่เป็นลบเป็นความหมายข้อมูลที่เบ้ซ้าย โดยตัวแปรที่มีค่าความเบ้น้อยที่สุด คือ การเปลี่ยนระบบนำองค์กร (Sk = -0.366) ส่วนตัวแปรที่มีค่าความเบ้มากที่สุด คือ การเพิ่มขีดความสามารถ (Sk = 1.334)

นอกจากนี้ ค่าความโด่งของข้อมูล พบว่า อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน คือ มีค่าน้อยกว่า 7.00 (West et al., 1995) โดยมีค่าโด่งอยู่ในช่วง -0.263 – 2.511 ในความหมาย คือ ค่าความโด่งมาก แสดงว่ามีการกระจายข้อมูลน้อย ผลการวิเคราะห์ พบว่า ค่าความโด่งมากที่สุด คือ ตัวแปรแฝงสมรรถนะของสถาบัน ด้านการเปลี่ยนแปลงระบบนำองค์กร (Kur = 2.511) ตัวแปรแฝงกระบวนการดำเนินงาน ด้านการวางแผน (Kur = 1.581) และตัวแปรแฝงความสำเร็จของการบริหาร ด้านการส่งเสริม (Kur = 1.341) ตามลำดับ ซึ่งโดยสรุปตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวแปร มีค่าอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

2. ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างตัวแปรแฝงของปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน และปัจจัยความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน พบว่า ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด เท่ากับ 0.828 คือ ปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษากับปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ส่วนตัวแปรคู่ที่สัมพันธ์กันต่ำสุด มีความสัมพันธ์กัน เท่ากับ 0.147 คือ ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน กับปัจจัยความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สู่ประชาคมอาเซียน และทุกคู่ของตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $p < .01$ รายละเอียดตามตารางที่ 2 ดังนี้

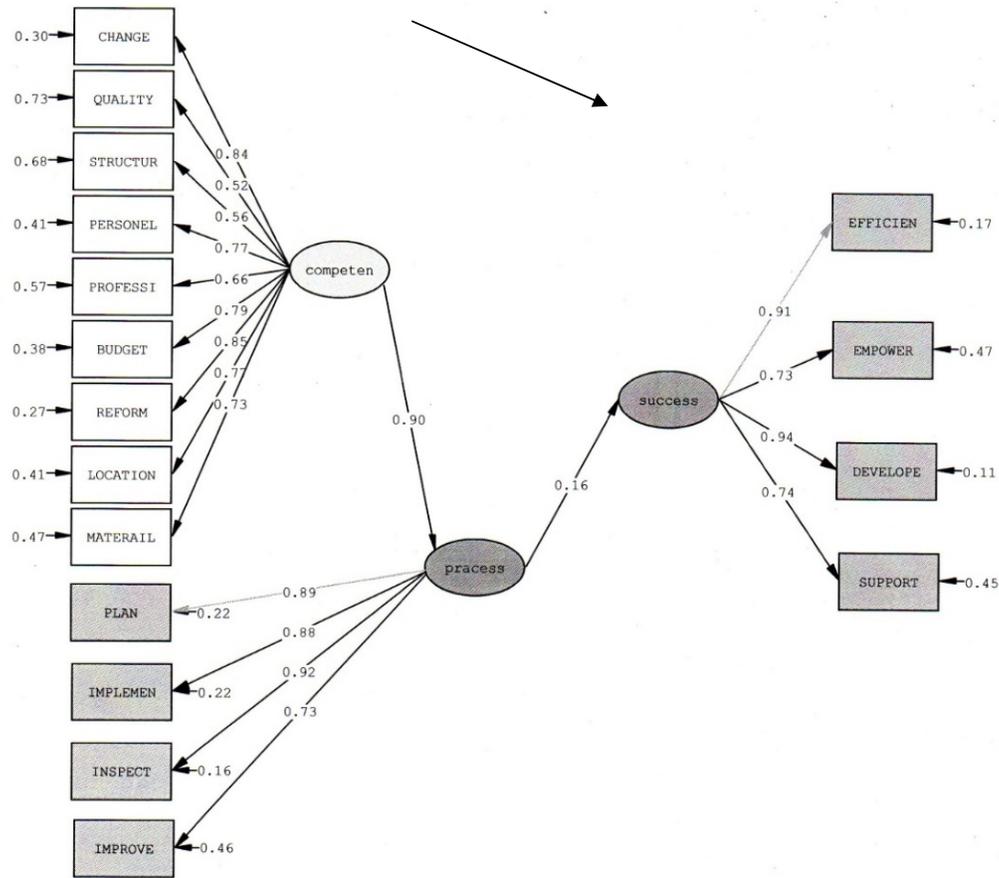
ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝงโมเดลปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

	competency	process	success
competency	1		
process	0.828**	1	
success	0.150**	0.147**	1

** $p < .01$

3. แบบจำลองปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า ตัวแปรที่สังเกตได้ในแต่ละตัวแปรแฝงของแบบจำลองตามสมมติฐานการวิจัย เป็นองค์ประกอบจริงตามสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับแบบจำลองการวัด แต่เมื่อพิจารณาแบบจำลอง ตามสมมติฐานการวิจัย พบว่า เส้นอิทธิพลบางเส้นยังไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และบางเส้นมีค่าติดลบ และค่าสถิติที่ได้จากการประมวลผล ในโปรแกรม

นอกจากนี้ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนของแบบจำลองตาม สมมติฐานยังไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งผู้วิจัยเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีความเหมาะสม ผลการปรับโมเดลอิสระ ยังไม่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ ปรับแก้แบบจำลองของโปรแกรม จนมีค่าดัชนีความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ได้ ค่าไค – สแควร์ (χ^2)=323.22 df=101, Normed Fit Index (NFI)=0.98, Root Mean Squares Error of Approximation (RMSEA) = 0.05 Goodness of Fit Index (GFI)=0.95 และ Adjuster Goodness of Fit Index (AGFI)=0.92 จึงเป็นไปตามแบบจำลองตามสมมติฐาน และตามวัตถุประสงค์ในการวิจัยครั้งนี้ ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงผลดังภาพที่ 3 ดังนี้

Chi-Square=323.22, df=101, P-value=0.00000, RMSEA=0.057

ภาพที่ 3 โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุของข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ปรับแก้แล้ว

ผลการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล ตามโมเดลสมมติฐานที่ปรับแก้ให้สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงได้ดังสมการพยากรณ์ของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ ดังนี้

เส้นทางอิทธิพลเชิงปัจจัย ในโมเดลโครงสร้าง (Structural Model)

1. $PROCESS = 0.91 * COMPETEN$, $R^2 = 0.81$ หมายถึง กระบวนการดำเนินงานขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสมการนี้สามารถพยากรณ์ ได้ร้อยละ 0.81

2. $SUCCESS = 0.17 * PROCESS$, $R^2 = 0.26$ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้ประชาคมอาเซียนขึ้นอยู่กับอิทธิพลของปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสมการนี้สามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 26

เมื่อพิจารณาโมเดลการวัด ในโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงสาเหตุ (LISREL Model: Linear Structure Relationship Model) พบว่า

1. CHANGE = 0.25* competen, $R^2 = 0.70$ เปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวมสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 70
2. QUALITY = 0.19* competen, $R^2 = 0.27$ ยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดดสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 27
3. STRUCTUR = 0.21* competen, $R^2 = 0.32$ โครงสร้างองค์กรสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 70
4. PERSONEL = 0.22* competen, $R^2 = 0.59$ บุคลากรสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 59
5. PROFESSI = 0.23* competen, $R^2 = 0.43$ พัฒนาอาจารย์ให้เป็นมืออาชีพสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ
6. BUDGET = 0.25* competen, $R^2 = 0.62$ งบประมาณสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 62
7. REFORM = 0.29* competen, $R^2 = 0.73$ การปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษาสามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 73
8. LOCATION = 0.24* competen, $R^2 = 0.59$ สถานที่ที่สามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 59
9. MATERAIL = 0.29* competen, $R^2 = 0.53$ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สามารถอธิบายปัจจัยปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 53
10. PLAN = 0.31* PROCESS, $R^2 = 0.78$ การวางแผนสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 78
11. IMPLEMEN = 0.33* PROCESS, $R^2 = 0.78$ การปฏิบัติตามแผนสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 78
12. INSPECT = 0.34* PROCESS, $R^2 = 0.84$ การตรวจสอบสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 84
13. IMPROVE = 0.33* PROCESS, $R^2 = 0.54$ การปรับปรุงสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 54
14. EFFICIEN = 0.20* success, $R^2 = 0.83$ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาอาเซียนสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานความสำเร็จของการบริหารสถาบันศึกษา ระดับอุดมศึกษาเอกชนสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 83
15. EMPOWER = 0.19* success, $R^2 = 0.53$ การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากลสู่ประชาคม อาเซียนสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานความสำเร็จของการ

บริหารสถาบันศึกษา ระดับอุดมศึกษาเอกชน สู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 53

16. DEVELOPE = 0.23* success, $R^2 = 0.89$ พัฒนาสมรรถนะการประกอบวิชาชีพและการทำงาน สามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 89

17. SUPPORT = 0.22* success, $R^2 = 0.55$ การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียนสามารถอธิบายปัจจัยกระบวนการดำเนินงานความสำเร็จของการบริหารสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชน สู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่มีความเที่ยงร้อยละ 55

อภิปรายผลการวิจัย

1. **ปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษา** ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยสมรรถนะของสถาบันศึกษามีอิทธิพลโดยอ้อมผ่านปัจจัยกระบวนการดำเนินงานเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย จากผลการวิจัย แสดงว่าสมรรถนะของสถาบันศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประสบผลสำเร็จ ตามบริบทประชาคมอาเซียนให้มีคุณภาพ การประเมินศักยภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทย ไม่พัฒนา นักเรียนให้มีพื้นฐานความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาได้ในระดับสากลอุดมศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจ ผลิตภัณฑ์ไม่ตอบสนองความต้องการของภาคการผลิต ขาดความรู้ในเรื่องการเปิดเสรีการค้าบริการ และในการจัดการเรียนการสอน เน้นการเรียนมากกว่างานวิจัย มีการแข่งขันในการจัดการศึกษา อุดมศึกษาของไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน มี 3 ยุทธศาสตร์ คือ 1) การเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิตให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับสากล 2) การพัฒนาความเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาประชาคมอาเซียนและ 3) การส่งเสริมบทบาทของอุดมศึกษาไทยในประชาคมอาเซียน ภารดี อนันต์นาวิ (2559) วิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียนมี 2 ด้าน คือ ด้านสมรรถนะของสถานศึกษา และด้านกระบวนการดำเนินงาน

2. **ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน** ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน มีอิทธิพลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติตามแผน 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงสอดคล้องกับ ภารดี อนันต์นาวิ (2559) ที่ศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาตามบริบทประชาคมอาเซียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ส่งผลทางตรงต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา ตามบริบทประชาคมอาเซียน และระติกรณ์ นิยมะจันทร์ (2558) ศึกษาปัจจัยของการบริหารจัดการด้วยเกณฑ์คุณภาพการศึกษา เพื่อการดำเนินงานที่เป็นเลิศในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า การดำเนินงานที่เป็นเลิศในสถาบันอุดม ประกอบด้วยเกณฑ์ ทั้ง 6 เกณฑ์ คือ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นลูกค้า การมุ่งเน้นผู้ปฏิบัติงานในองค์การ กระบวนการทำงาน และผลงานที่เกิดขึ้นในองค์การมีการวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นพื้นฐานของระบบ และสอดคล้องกับ

นันทิยา น้อยจันทร์ (2560) ศึกษารูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ระดับประถมศึกษา พบว่า กระบวนการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลมีความถูกต้องเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ให้ประสบผลสำเร็จ คือ 1) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่งเสริมสมรรถนะของสถาบันศึกษา การเปลี่ยนระบบนำองค์กรให้ขับเคลื่อนอุดมศึกษาแบบองค์รวมยกระดับคุณภาพบัณฑิตอย่างก้าวกระโดด โครงสร้างองค์กร บุคลากร พัฒนาอาจารย์ให้เป็นผู้มืออาชีพและพัฒนามืออาชีพให้เป็นอาจารย์งบประมาณ ปฏิรูปการบริหารการเงินอุดมศึกษา สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ 2) ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เน้นกระบวนการดำเนินงานบริหารคุณภาพให้บุคลากรมีส่วนร่วมมี การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง 3) สถาบันอุดมศึกษา ให้ความสำคัญการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนตามบริบทประชาคมอาเซียน มีการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน สนทนากลุ่มย่อย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในพื้นที่ ระดับจังหวัด ระดับภูมิภาคและระดับประเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาตัวแปรแฝง 3 ตัวแปร มีตัวแปรสังเกตได้ 17 ตัวแปร แต่ละตัวแปรแฝงมีตัวแปรสังเกตได้ ที่ค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ควรที่จะทำการวิจัยเพิ่มเติม คือ 1) ปัจจัยสมรรถนะสถาบันศึกษา ได้แก่ด้านสถานที่ 2) ปัจจัยกระบวนการดำเนินงาน ได้แก่ด้านการวางแผน และ 3) ปัจจัยความสำเร็จของการบริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ตามบริบทประชาคมอาเซียน ได้แก่ ด้านการพัฒนาสมรรถนะการประกอบอาชีพและการทำงาน ซึ่งควรทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อนำผลไปใช้ในการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาต่อไปได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการต่างประเทศ, กรมอาเซียน กลุ่มงานนโยบาย. (ม.ป.ป.). *ความหมายและความสำคัญของประชาคมอาเซียน*. สืบค้น 9 มีนาคม 2555, จาก <http://www.mfa.go.th/internet>.
- เกษม สาหรัยทิพย์. (2540). *ระเบียบวิธีวิจัย*. นครสวรรค์: โรงพิมพ์นิวเสรินครนงลักษณ์.
- ธีรภูมิ เอกะกุล. (2543). *สหบรรณานุกรมห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาไทย*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2542). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทิยา น้อยจันทร์. (2560). *รูปแบบการบริหารคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับประถมศึกษา*. สืบค้น 24 มกราคม 2560, จาก <http://www.ska2.go.th>reis>data>researchPDF>.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (ฉบับปรับปรุงใหม่) (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประชาคมอาเซียนในปีพ.ศ.2558. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดบางกอกบล็อก.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2545). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ* (ปริญญาโทปริญาดุขภูิบัณฑิต). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภาวดี อนันต์นาวิ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาสู่ประชาคมอาเซียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออก*. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วรเดช จันทรศร. (2551). *ทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบทางด้านการจัดการ*. สืบค้น 5 มีนาคม 2561, จาก <http://Lidrary1.nida.ac.th/termpaper6/sd/2552/19576.pdf>.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2558). *แนวคิดการบริหารการจัดการเชิงระบบของ วจจรคุณภาพ ของ Deming*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สารานุกรมเสรี. (2560). *สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย*. สืบค้น 21 มกราคม 2560, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/สถาบัน>.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)*. สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2565, จาก <https://person.mwit.ac.th/01-Statutes/NationalEducation.pdf>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2553). *ยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็น*
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). *การพัฒนาศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาในอาเซียน*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (2555-2559)*. สืบค้น 10 มกราคม 2560, จาก <http://planning.nida.ac.th>main>images>PlanPDF>.

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2556ก). *ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทย ในการรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558*. สืบค้น 20 มกราคม 2561, จาก http://www.stabundamrong.go.th/web/asean/asean_2.PDF
- สำนักนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2556ข). *ยุทธศาสตร์การเตรียมความพร้อมของกระทรวงมหาดไทยในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียน*. สืบค้น 10 มกราคม 2560, จาก <http://www.mahasarakham.go.th/asean/images/asean/004.pdf>.
- สุภมาศ อังศุโชติ, และคณะ. (2554). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุภมาศ อังศุโชติ, สมถวิล วิจิตวรรณ, และรัชนิกุล ภิญญูภาณุวัฒน์. (2552). *สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์: เทคนิคการใช้โปรแกรม LISREL* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เจริญดีมั่นคงการพิมพ์.
- สุรินทร์ พิศสุวรรณ. (2553). *การปรับตัวของประเทศไทยต่อการเปิดการค้าเสรีอาเซียนภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน*. สืบค้น 10 มกราคม 2560, จาก <https://www.excise.go.th/webportal/16200119591PDF>.
- เสรี ชัดแฉ่ม. (2544). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาการวัดผลการศึกษา*. ชลบุรี: ภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Harris, A. (2009). Creative leadership. *Journal of Management in Education*, 23(1), 9-11.
- Hair J.F., Black W.C., Babin B.J., Anderson R.E., & Tatham R.L. (2006). *Multivariate data analysis*. (6th ed.).
- Lunenburg, Fred C., & Allan C. Omstein. (2001). *Educational Administration: Concepts and Practices* (3rd ed.). Belmont, California: Wadsworth/Thomson Learning.
- RV Krejcie., DW Morgan. (1970). *Educational and psychological Determining sample size for research activities*. Retrieved April 21, 2022, from https://scholar.google.co.th/scholar?q=Krejcie+%26+Morgan,+1970&hl=th&assdt=0&as_vis=1&oi=scholar.